

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

Sayı : 84832410-610-[7/36955] 133

03 Ocak 2014

8127

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20/01/2014 tarihli ve 43452547-120.07-160355 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu Kastamonu Milletvekili Sayın Emin ÇINAR tarafından verilen 7/36955 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Nihat ZEYBEKCI
Bakan

EK:

Cevap yazısı (3 sayfa)

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Kastamonu Milletvekili Sayın Emin ÇINAR tarafından verilen 7/36955 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar:

Sorular :

1. İktidarınız döneminde Türkiye toplam 672 milyar dolar dış ticaret açığı vermiştir. Bunun en önemli sebebi nedir?
2. 2023 yılında 500 milyar dolar ihracat yapmayı hedefliyorsunuz peki 2023 yılında ülkemiz ne kadar ithalat yapacaktır?
3. Üretime dayalı ekonomi açısından son on yılda hangi yatırımları yaptınız?
4. Sayın Başbakan başta olmak üzere hep ekonomik açıdan büyüdüğümüzü ifade etmektedir. Gelir adil dağılmadıkça ekonomik gelişmenin bir anlamı var mıdır?
5. Türkiye gelir dağılımı dengesini ortaya koyan GINI endeksine göre gelir adaletinde Avrupa içinde hangi sıradadır?

Cevaplar:

Cari açık, Türkiye ekonomisinin önemli yapısal sorunlarının başında gelmektedir. Cari açığın ülke açısından büyük sorun teşkil etmesinin en temel nedenlerinden birisi ise, Türkiye ekonomisinin enerji konusundaki dışa bağımlılığıdır. 2011 ve 2012 yıllarındaki cari açık/GSYİH oranları ve enerji dışı cari açık/GSYİH oranları karşılaştırıldığında bu durum net olarak görülmektedir. 2011 yılında cari açık/GSYH %9,7 iken enerji dışı cari açık/GSYH %3,6 olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılında ise cari açık/GSYH %6,2 iken enerji dışında bu oran %0,5 fazlaya dönmektedir. Bu oranlar enerji ithalatının cari dengenin bozulması açısından önemli bir faktör olduğunu açıkça göstermektedir. Sadece bu iki yılın rakamları bile enerjide bağımlılığın azaltıldığı takdirde ciddi miktarlarda katma değer ülkeye kalacağını göstermektedir.

Öte yandan, özellikle üretimde kullanılmak üzere ithal edilen ara malları ve sermaye malları ithalatımızın önemli bir miktarını oluşturmakta ve bu durum da dış ticaret açığı vermemizde önemli pay sahibi olmaktadır.

6/6/2012 tarihli ve 2012/8 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı olarak, 13 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı” esas itibarıyla, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması vizyonu çerçevesinde mal ihracatının 500 milyar dolara ulaşması ve ülkemizin dünya ihracatından %1,5 oranında pay alması hedeflerine yönelik eylemleri içermektedir.

Diğer taraftan 2023 Türkiye İhracat Stratejisi Belgesi’ndeki hedeflerimiz arasında 500 milyar dolar değerinde ihracata karşılık olarak 625 milyar dolar değerinde ithalat yapacağımız öngörülmektedir.

Cari fiyatlarla kamu kesimi sabit sermaye yatırımları 2003 yılından bu yana sürekli olarak artış kaydederek 2012 yılı itibarıyla 55,9 milyar TL seviyesine yükselmiştir. Kamu yatırımları sektörler itibarıyla incelendiğinde ulaştırma, eğitim, tarım ve enerji sektörleri ön plana çıkmaktadır.

637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile oluşturulan Bakanlığımın en önemli görevlerinden bir tanesi ülkemizin makroekonomik politika ve hedeflerine ulaşmasını sağlamak üzere, ülkedeki yatırım potansiyelini harekete geçirerek gerek yerli gerekse de uluslararası sermayeli yatırımların yapılmasına katkı sağlayacak teşvik politikalarını ortaya koymak ve uygulamaktır. Bu anlamda Bakanlığım doğrudan kamu yatırımı yapan bir kurum olmaktan ziyade özel sektör tarafından gerçekleştirilecek yatırımlara yön vermek ve bu yatırımları teşvik etmek gibi bir misyon üstlenmektedir. Bu çerçevede de ülkemizdeki yatırım teşvik uygulamalarına dayanak oluşturan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararı hazırlamış ve 19 Haziran 2012 tarihinde yürürlüğe koymuştur.

Bu doğrultuda yeni teşvik sistemi; Genel Teşvik Uygulamaları, Bölgesel Teşvik Uygulamaları, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki ve Stratejik Yatırımların Teşviki olmak üzere 4 ana bileşenden oluşmaktadır. Bu uygulamalar kapsamında yatırımcılara; KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi, asgari ücret üzerinden hesaplanan sigorta primi işçi ve işveren hissesi desteği, faiz desteği, yatırım yeri tahsisi, gelir vergisi stopajı desteği ve KDV iadesi destekleri sağlanmaktadır. Söz konusu desteklerin tamamından veya bir bölümünden, yatırımın büyüklüğüne, bölgesine ve konusuna göre değişen oran ve sürelerde yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 2003-2013 döneminde Bakanlığımca düzenlenen teşvik belgelerine ve bunlara ilişkin yatırım tutarı ve istihdam bilgileri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Yılı	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
2003	3.317	12.723	147.854
2004	3.596	16.782	165.785
2005	3.924	17.812	172.349
2006	2.861	15.339	115.137
2007	2.751	22.268	122.951
2008	2.958	25.016	111.264
2009	2.309	27.252	85.373
2010	4.128	62.851	149.215
2011	4.386	53.725	125.532
2012	4.311	57.743	146.960
2013	4.985	93.868	190.385

Bir ülkede yaşayan insanların ekonomik durumunu değerlendirmek için, kişi başı gelirdeki ilerleme/gerileme, işsizlik oranları ve istihdam, gelir dağılımında adalet gibi temel bazı göstergelere ve bunların zaman içerisindeki değişimlerine bakılarak genel bir değerlendirme yapmak mümkündür.

Ülkemizde kişi başı GSYH'nin değişimine bakıldığında, özellikle son on yılda belirgin bir artış olduğu görülmektedir. 2002 yılında 3.492 dolar olan kişi başı GSYH, 2012 yılında 3 katına çıkarak 10.497 dolara yükselmiştir. Bu durum nüfusu hızla artan ülkemizin milli gelirinin çok daha hızlı arttığını göstermektedir.

GSYH yükselirken milli gelirin dağılımı da yavaş da olsa düzelmektedir. Gelirin daha adil dağıldığı ekonomilerde daha düşük olan Gini katsayısı 2002'de 0,44, 2011'de 0,404 ve 2012'de 0,402 değerini almıştır. Özellikle son 10 yılda atılan önemli adımlar ile toplumun her kademesinin üretim ve üretimi takiben bölüşüm sürecine dâhil olmaları hedeflenmektedir. Gini endeksindeki iyileşme de bunun iyi bir göstergesidir.

Son olarak, kişi başı günlük harcaması 2,15 doların altında kalan fert oranı 2002'de %3,04 iken, 2010 yılında %0,21 ve 2011 yılında %0,14 olmuştur. Kişi başı günlük harcaması, 4,30 doların altında kalan fert oranı ise 2002'de %30,3 iken, 2010 yılında %3,66 ve 2011 yılında %2,79 olarak gerçekleşmiştir. Bu bakımdan da yoksulluk tablosundaki düzelme gözlenmektedir.